

Finansdepartementet
Postboks 8009 Dep.
0030 OSLO

Att:

Deres ref.
17/693 SL KAas/HKT

Vår ref.
17/1636-3 622.0/EYGJ

Dato:
Oslo, 25.08.2017

Høring -Forskriftsbestemmelser om ny ordning for skattefavorisert individuell sparing til pensjon

Landsorganisasjonen i Norge viser til departementets brev av 04.07.2017 angående ovennevnte.

Finansdepartementet har sendt forslag til forskriftsbestemmelser om ny og mer gunstig ordning for skattefavorisert individuell sparing til pensjon på høring.

Forslaget innebærer at årlig fradragsberettiget sparebeløp nesten tredobles og at skattesatsen på pensjonsinntekten nær halveres for de som tjener mest. Forslaget må sees i sammenheng med det som for partene i arbeidslivet lenge har vært den sentrale saken: Å rydde opp i vårt ineffektive og urettferdige system for tjenstepensjoner i privat sektor. LO er skuffet over at regjeringen nå fremmer forslag om mangedoblete subsidier til privat sparing som i liten grad øker denne, og samtidig ikke gjør noe for å bedre de kollektive ordningene. Dette er feil prioritering, særlig i en tid hvor handlingsrommet på budsjettene reduseres.

Det er langt fra sikkert at samlet privat sparing vil øke som følge av forslaget. En arbeidsgruppe fra Finansdepartementet og AD skriver i utredningen Egen pensjonskonto og andre tilpasninger i privat tjenstepensjon, Desember 2016:

"En eventuell økt adgang til skattefavorisert individuell pensjonssparing i kollektive ordninger ville innebære større frivillig handlingsrom og påvirknings-kraft for den enkelte på egen pensjon fra tjenstepensjonsordninger, men vil også være et klart skritt vekk fra den kollektive tankegangen.

Skattefavorisert individuell pensjonssparing bidrar heller ikke nødvendigvis til å skape trygge og forutsigbare rammer for privat pensjonssparing. Lønnsomheten av ordningen ligger i utsatt beskatning, dvs. at den vil avhenge av framtidige skatte-regler, noe som tvert i mot skaper uforutsigbarhet. Det kan videre være en ulempe dersom en stor del av den private

sparingen er låst frem til pensjonsalder. Å låse sparingen til bestemte spareprodukter med svært strenge regler for uttak gir liten fleksibilitet dersom det skulle oppstå uforutsette hendelser, sykdom el.

Et effektivt skattesystem er kjennetegnet ved brede skattegrunnlag der skatte-pliktig inntekt i størst mulig grad samsvarer med faktisk inntekt. Bredere skatte-grunnlag kan videre gi rom for større reduksjoner i marginals-katten på person-inntekt. Skattefavorisering av enkelte former for privat sparing går mot dette prinsippet. En betydelig del av lønnsomheten av å spare i individuelle pensjonsordninger ligger også i spart formuesskatt.

En må vente at en økning i adgangen til slik sparing vil påvirke sammensetningen av den private sparingen, men ha begrenset virkning på nivået. En utvidelse kan først og fremst komme personer med høy inntekt og som har tilgjengelige sparemidler til gode. En andel av skattefordelen kan også, avhengig av konkurransen i markedet, tilfalle tilbyderne av skattefavoriserte ordninger og ikke de som faktisk sparer. "

LO deler de disse vurderingene gjort av Finansdepartementets fagfolk. En må forvente økte forskjeller, lite økt netto pensjonssparing og svekkete offentlige finanser av et forslag om økte skattestimulanser til privat pensjonssparing.

Det blir da merkverdig at det samme departementet fremmer forslag om nettopp økte skattestimulanser til privat pensjonssparing noen måneder senere. Forslaget er åpenbart rent politisk motivert, bidrar til å svekke offentlige finanser ytterligere og undergraver skattegrunnlaget for velferdsstaten.

De som allerede har aksjekapital vil kunne flytte denne til pensjonssparing og oppnå store skatteletter. Nå fremmes også krav om at *tidligere* oppspart privat pensjonskapital skal kunne flyttes inn i den nye ordningen, og dermed gi ytterligere skatteletter for allerede oppspart kapital. Flere representanter for finansnæringen støtter disse absurde forslagene i en rus av økte skattestimulanser (Dagens Næringsliv, 8/08/17).

Istedenfor å bedre kollektive pensjonsordninger som får drive for vær og vind, innføres nå finansnæringens drøm, kraftig forbedret ordning for privat pensjonssparing. I høringsnotatet er det ingen analyse av hvilke virkninger dette vil få, og det er neppe tilfeldig.

De som tjener mest blir tilgodesett på to måter. For det første har de mest penger til privat sparing og er dermed best i stand til å utnytte ordningen. For det andre har de høyeste marginale pensjonsskatt (43,6 pst.) og vil tjene mest på at denne settes ned til samme sats til 24 pst for alle.

Alle godkjente verdipapirfond kommer nå til å tilby pensjonssparing med svært gunstige skattevilkår særlig for de som betaler toppskatt. Finansnæringen og særlig forvaltningsindustrien vil blomstre som aldri før, og gebyrene som er utgift for sparerne, vil være inntekt for forvalterne. Selv om det stilles krav til opplysningsplikt for den risiko som den enkelte vil påta seg i dette store frislippet, vil næringen underkommunisere tapssiden og skjønnmale vistutsiktene, og dermed øke både volum og pris.

Departementet skriver: "Den enkelte kunde vil selv bære all risiko ved forvaltningen av

midlene. Det foreslås ikke i forskriften begrensninger på hva kunden kan velge å investere i, eller krav til diversifisering av porteføljen."

I individuelle ordninger er det ingen vaktbikkjer, som tross alt fins i kollektive tjenstepensjoner. Vi har merket oss kombinasjonen av at alle nå slippes til i konkurransen om skattefavoriserte sparepenger gjennom endret produktregulering, fritt fram for alle individuelle spareplasseringer og økt risikotaking, samt kraftig økte skattesubsidier. Dette vil føre til skjevare fordeling av skattestimulansen og ytterligere et bidrag til økte forskjeller i pensjonsalderen. Dette kommer på toppen av at skatteletten som ble gitt på pensjon i Revidert nasjonalbudsjett, også kommer mer velstående pensjonister til gode. Det føyer seg inn i en systematisk fordelingspolitikk fra regjeringen Solberg. Lettelser går til de som har mest fra før.

LO har krevd forbedringer i tjenstepensjonene, både knyttet til fordeling og organisering. Vi har krevd pensjon fra første krone, og at det ikke skal utstedes individuelle pensjoner eller pensjonskapitalbevis for pensjon oppspart i de kollektive tjenstepensjonsordningene. I dag taper lavtlønte, unge, kvinner og midlertidige store beløp i skattefavorisert pensjon og på manglene i dagens system.

Våre krav er ikke fulgt opp. Det er blitt med utredninger. Nå brukes dette som begrunnelse for at det kreves en ny ordning for individuell pensjon. Departementet skriver:

"Etter gjeldende regler er det høve til å flytte pensjonskapital frå ei kollektiv tenestepensjonsordning til IPS-ordninga ved opphøyr av medlemskap i den kollektive ordninga, jf. innskotspensjonsloven § 6-3 fyrste ledd, foretakspensjonsloven § 4-7 fyrste ledd og tjenestepensjonsloven § 6-2 tredje ledd. Slik pensjonskapital har korkje vore skattlagd som alminneleg inntekt eller som personinntekt ved opptening, men under føresetnad av at utbetalingar av pensjonskapitalen skal skattleggast både som alminneleg inntekt og som personinntekt. Dersom uttak av eksisterande middel i gjeldande IPS-ordning skulle vere omfatta av det endra prinsippet for skattlegging, ville dette såleis innebære at kollektiv pensjonssparing som korkje vart pålagd skatt på alminneleg inntekt eller skatt på personinntekt på innskotstidspunktet, berre vert skattlagd som alminneleg inntekt ved uttak. *Det er ikkje målet med dei nye reglane at pensjonskapital frå dei kollektive tenestepensjonsordningane skal omfattast av den gunstigare skattlegginga.* (vår utheving) Difor bør dei nye reglane berre gjelde for nye innskot i ordninga. Fylgjeleg må det opprettast ei ny ordning for skattefavorisert individuell sparing til pensjon."

Denne problemstillingen ville vært unngått dersom det ikke var nødvendig eller mulig å flytte kapital fra kollektive pensjoner til individuelle pensjoner. Problemstillingen ville vært unngått dersom LOs krav til medregning av all oppspart kapital fra en ordning til en annen ble innfridd. Det er den manglende oppfølgingen av dette kravet som utløser behovet for en ny individuell pensjonspareordning.

LO er skuffet over at regjeringen velger en slik løsning på manglene ved dagens kollektive pensjoner, og i stedet slår inn på et spor med økt individualisering. Det avslører at regjeringens støtte til den norske modellen er mer ord enn handling.

Forslagene som fremmes er svært mangelfullt utredet, uten noen analyse av de samfunnsmessige konsekvensene og uten vurdering av alternativer. Provenytapet kan vise seg å bli betydelig større enn anslått "på usikkert grunnlag". Perspektivmeldingen som Finansdepartementet selv har framlagt viser at dette kan vise seg å koste mer enn det smaker.

LO ber regjeringen utsette denne saken til den er grundigere belyst og alternativer er utredet på forsvarlig vis, herunder en strategi for å styrke tjenstepensjonene framfor skattefinansierte ordninger etter ønske fra finansnæringen.

Med vennlig hilsen
LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Julie Lødrup
(sign.)

Roger Bjørnstad
(sign.)

Dette brevet er godkjent elektronisk i Landsorganisasjonen i Norge og har derfor ingen signatur.